

Pécsi Ítéltábla

Pf.III.20.068/2023/6. szám

A felperes:

felperes1 (cím1)

A felperes képviselője:

Dr. Molnár Beáta ügyvéd (cím2)

Az alperes:

alperes1 (cím3)

Az alperes képviselője:

jogi képviselő1 (cím4)

A fellebbezési kérelmet előterjesztő fél:

felperes 23. sorszám alatt

A per tárgya:

bírósági jogkörben okozott kár megtérítése

Az elsőfokú bíróság:

Pécsi Törvényszék

A fellebbezéssel támadott határozat:

25.P.20.436/2022/19. számú ítélet

Í t é l e t

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét – fellebbezett részében – helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az államnak – a Nemzeti Adó- és Vámhivatal 10032000–01070044–09060018 számú illetékbevételi számlájára – az esedékesség napjáig 105.500 (egyszázötezer-ötszáz) forint meg nem fizetett fellebbezési eljárási illetéket. Az esedékesség napja a jelen határozat meghozatalát követő hatvanadik nap. Az illeték megfizetése során a közlemény rovatban a Pécsi Ítéltábla megnevezését, a másodfokú határozat ügyszámát, valamint a fizetésre kötelezett adóazonosító számát fel kell tüntetni.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

- [1] Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a felperes 2021. június 9. napján 10.00 órakor helység1 város belterületén közlekedett a tulajdonában álló rendszám1 forgalmi rendszámú Suzuki Alto típusú személygépkocsival. Ugyanebben az időpontban egyéb érdekelt1 a rendszám2 forgalmi rendszámú Fiat Marea típusú személygépkocsival a helység1,

utca utca 24. szám alatti parkolóterületről az útestre merőlegesen, hátramenetben szándékozott bekapcsolódni a forgalomba, melynek során gépjárműve hátsó részével nekiütközött a járművével szintén hátramenetet végrehajtó és a várakozó helyre beállni szándékozó felperesi személygépkocsinak.

- [2] A helységi Rendőrkapitányság Szabálysértési Hatósága a 2021. szeptember 14. napján kelt 17801/771-2/2021.szabs. számú, majd az annak visszavonását és az eljárás alá vont személy meghallgatását követően 2021. szeptember 23. napján meghozott 17801/771-6/2021.szabs. számú határozatával egyéb érdekelti eljárás alá vont személyt az elsőbbség és az előzés szabályainak megsértése szabálysértés elkövetése miatt 30.000 forint pénzbírsággal sújtotta. A szabálysértési hatóság határozatának indokolásában megállapította, hogy a bekövetkezett balesetért az eljárás alá vont személy tartozik felelősséggel, mert az útest széléről elinduló, a várakozó helyről az útestre ráhajtó, az út más részéről, vagy útnak nem minősülő területről az útestre ráhajtó jármű vezetőjének az úttesten haladó járművek és a gyalogosok részére elsőbbséget kell adnia. Rögzítette, hogy a felperesnek az adott közlekedési helyzetben elsőbbségadási kötelezettsége nem volt, az eljárás alá vont személy pedig a balesetért való felelősség alól csak akkor mentesülhetett volna, ha a tőle elvárt gondosság tanúsítása esetén sem ismerhette volna fel, hogy van a közlekedésnek olyan résztvevője, akinek elsőbbséget kell adnia. A határozat indokolása kitért arra is, hogy az eljárás alá vont személy észlelte a mögötte közlekedő felperesi járművet, ezért kellő körültekintéssel, a meggyőződési kötelezettség teljesítésével a baleset elkerülhető lett volna.
- [3] Az eljárás alá vont személy a szabálysértési hatóság határozatával szemben kifogást terjesztett elő, azt az alperes jogi személyiséggel nem rendelkező bírósága, a helységi Járásbíróság (a továbbiakban: alperes) bírálta el. A 2021. szeptember 21. napján tárgyaláson kívül hozott 28.Szk.3402/2021/3. szám alatti végzésével a szabálysértési hatóság határozatát megváltoztatta, és az eljárás alá vont személyt figyelmeztetésben részesítette.
- [4] A végzés indokolása szerint az eljárás irataira, különösen a rendelkezésre álló kamerafelvételekre figyelemmel a közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975. (II. 5.) KPM-BM együttes rendelet (KRESZ) 3.§ (1) bekezdés c) pontja, a 24.§ (1) bekezdése és a 33.§ (1) bekezdése alapján a baleset bekövetkezéséért az eljárás alá vont személy felelőssége állapítható meg. Az alperes ugyanakkor utalt arra, hogy a felperes mint a balesetben részes másik jármű vezetője sem tanúsított közlekedése során kellő körültekintést, mert az általa végrehajtott hátramenet manőver szintén különös körültekintést igénylő közlekedési helyzet volt. Az alperes a határozat indokolásában rögzítette, hogy a szabálysértési hatóság az eljárás alá vont személy felelősségét helyesen mondta ki, csupán a joghátrány, a pénzbírság alkalmazását nem tartotta az elkövetett szabálysértéssel, a másik gépjármű vezetőjének esetleges közrehatásával arányban állónak.
- [5] Az eljárás alá vont személy a felperes felelősségbiztosítójától, az biztosító Zrt.-től igényelte kára megtérítését. A biztosító írásban tájékoztatta a felperest, hogy a balesetben részes felek vonatkozásában 50-50%-os mértékű kármegosztást alkalmazott, és erre figyelemmel a károsult részére 129.673 forintot térített. Felhívta a felperest ezen összeg negyvenöt napon belüli megfizetésére azzal, hogy ennek elmulasztása esetén a hátrányos díjbesorolás és a károkozói pótdíj alkalmazása alól nem mentesülhet.
- [6] A felperes a felhívásnak nem tett eleget; a hatóságok előtt a biztosító eljárását eredménytelenül kifogásolta, mert a Magyar Nemzeti Bankhoz benyújtott beadványa ellenére, illetve a Pénzügyi Békéltető Testület előtt kezdeményezett eljárás eredményeként sem került sor az intézkedés megváltoztatására.
- [7] A felperes keresetében bírósági jogkörben okozott kár megtérítése címén az alperest 1.448.673 forint (204.000 forint bonus-malus rendszerben megemelt díj, 129.673 forint biztosító által megtéríteni igényelt összeg, 180.000 forint gépjármű-értékcsökkenés, 750.000

forint és további 100.000 forint felkészülésre, beadványok szerkesztésére fordított idő ellenértéke, illetve készkiadások) megfizetésére kérte kötelezni.

- [8] Álláspontja szerint az alperes határozatának meghozatalakor nem vette figyelembe a szabálysértési hatóság indokolásában foglaltakat, és minden alap nélkül úgy foglalt állást, hogy ő (a felperes) sem tanúsított a közlekedése során kellő körültekintést. Eljárási jogai sérelmét is állította, mert az alperes meghallgatását nem foganatosította, indokolási kötelezettségének nem tett eleget, a határozattal szemben jogorvoslati jogot nem biztosított. Az eljárás alá vont egyéb érdekelt pedig az alperes végzésére figyelemmel felelősségbiztosítójától, az biztosító Zrt.-től kára megtérítését eredményesen igényelte, mert a biztosító az alperesi határozat indokolását szem előtt tartva a balesetben részes felek vonatkozásában 50-50%-os mértékű kármegosztást alkalmazott.
- [9] Az alperes a kereset elutasítását kérte, mert álláspontja szerint a kárfelelőssége feltételét jelentő kirívóan okszerűtlen mérlegelés, vagy kirívóan súlyos jogértelmezési hiba nem állapítható meg. Vitatta az állított károkozó magatartás és a biztosító felperes számára kárt okozó eljárása közötti okozati összefüggést, továbbá a felperes által követelt kártérítés összegét is.
- [10] Az elsőfokú bíróság kiegészített ítéletével a keresetet elutasította, és kötelezte a felperest 26.708 forint perköltség, valamint az államnak 86.900 forint le nem rótt elsőfokú eljárási illeték megfizetésére.
- [11] Ítéletének indokolásában előre bocsátotta, hogy az alperes védekezése két irányú volt, egyrészt hivatkozott a felróhatóság körében a speciális kárfelelősséget kizáró körülményre, a kirívóan okszerűtlen mérlegelés vagy a kirívóan súlyos jogértelmezési hiba hiányára, másrészt a felperes által állított kár és az alperesi magatartás közötti okozati összefüggés hiányára.
- [12] A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) 6:548.§ (1) bekezdésében és a Ptk. 6:549.§ (1) bekezdésében foglalt feltételek vizsgálata során úgy foglalt állást, hogy az alperes a végzés meghozatalakor figyelemmel volt a szabálysértési hatóság irataiban foglaltakra, így az eljárásban meghallgatott személyek, köztük a felperes által előadottakra is. Az alkalmazott joghátrány tekintetében mérlegelte a felperesnek a közlekedési szituációban tanúsított magatartását, és ennek kapcsán rögzítette, hogy maga is különös körültekintést igénylő közlekedési műveletet hajtott végre, melynek során nem kellő figyelemmel járt el. Az alperes a végzésben a felperes esetleges közrehatásáról tett említést, azt nem állapította meg, hogy a felperes ténylegesen közrehatott a baleset bekövetkezésében. Mindezek alapján jutott arra a következtetésre, hogy a pénzbírság kiszabása aránytalanul súlyos jogkövetkezmény volt, így a szabálysértési határozatot megváltoztatva az eljárás alá vont személyt figyelmeztetésben részesítette. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint az alperes részéről kirívóan okszerűtlen mérlegelés, vagy kirívóan súlyos jogértelmezési hiba nem volt megállapítható
- [13] Az alperes védekezésében hivatkozott okozati összefüggés hiányával kapcsolatosan felhívta a kötelező gépjármű-felelősségbiztosításról szóló 2009. évi LXII. törvény (Kgf.b.t.) 12.§-át. E jogszabályi rendelkezés alapján az biztosító Zrt.-nek mint a felperes kötelező felelősségbiztosítójának lehetősége volt a felelősség kérdésében dönteni, az alperes végzésében foglaltak e körben nem kötötték. Mindezek alapján úgy foglalt állást, hogy a biztosító által alkalmazott kármegosztás és a biztosító felperes által sérelmezett intézkedése nem hozható közvetlen okozati összefüggésbe az alperes eljárásával és a meghozott határozattal.
- [14] A felperes által hivatkozott eljárási szabálysértésekkel összefüggésben kiemelte, hogy az alperes eljárására a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény (Szabs.tv.) 105.§ (1) bekezdése alapján,

az eljárás alá vont személy törvényes határidőben előterjesztett kifogása folytán került sor. Mivel az eljárás alá vont személy a kifogásban nem kérte az ügy tárgyaláson történő elbírálását, ezért az alperes a kifogás tárgyában a Szabs.tv. 109.§-a szerint eljárva tárgyalás tartása nélkül, az iratok alapján döntött. A felperes így alaptalanul sérelmezte, hogy az alperes a kifogás tárgyában nem hallgatta meg, mert arra csak tárgyalás tartása esetén lett volna lehetőség. Az alperes a végzésében – amellyel szemben a Szabs.tv. szerint jogorvoslatnak nincs helye – eleget tett indokolási kötelezettségének is, megjelölte a KRESZ 3.§ (1) bekezdése c) pontját, a 24.§ (1) bekezdését és a 33.§ (1) bekezdését, számot adott arról, hogy milyen bizonyítékok alapján állapította meg az eljárás alá vont személy felelősségét, továbbá, hogy a joghátrány alkalmazása során milyen körülményeket vett figyelembe.

- [15] Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes fellebbezett, amelyben annak részbeni megváltoztatásával az alperes kötelezését kérte 1.319.000 forint kártérítés megfizetésére, valamint az első- és másodfokú eljárásban felmerült költségeinek viselésére. A biztosító felhívására meg nem fizetett 129.673 forint tekintetében az elsőfokú bíróság keresetet elutasító ítéletét tudomásul vette.
- [16] Fellebbezési érvelése szerint az elsőfokú bíróság tévesen jutott arra a következtetésre, hogy az alperes kifogásolt határozata tekintetében kirívóan okszerűtlen mérlegelés vagy kirívóan súlyos jogértelmezési hiba nem áll fenn. Az alperesnek rendelkezésére állt a rendőri jelentés, amely szerint az eljárás alá vont személy nem vitatta, hogy a hátramenet biztonságos elvégzéséhez szükséges körülményekért elmulasztotta, továbbá az ő felelősségét támasztotta alá a helyszínrajz, a fényképfelvételek és az elsőfokú szabálysértési határozatok tartalma is. Az alperes mindezekkel szemben lényegében konkrétumok nélkül, a szabálysértési ügyben eljáró bírósági titkár tanúkénti meghallgatására és a szakértő perbevonására irányuló bizonyítási indítványait mellőzve jutott arra a következtetésre, hogy a baleset bekövetkezésekor maga (a felperes) is hibázott. Mindezek alapján a Ptk. 6:549.§ (1) bekezdésének és a Polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (Pp.) 2.§ (2) bekezdésének, valamint 6.§-ának megsértését állítva a másodfokú bíróságtól a Pp. 369.§ (1) bekezdés c) pontja szerinti felülbírálati jogkör gyakorlásával eltérő jogi következtetés levonását, és keresetének teljesítését kérte.
- [17] Az alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyására irányult. Kiemelte, hogy a helységi Járásbíróság eljárása és határozata maradéktalanul megfelelt a vonatkozó anyagi és eljárásjogi rendelkezéseknek, döntését a bizonyítékok és egyéb adatok gondos, a logika szabályainak megfelelő mérlegelésével hozta meg, felróható magatartást nem tanúsított. Az okozati összefüggés hiányára alapított kifogása kapcsán hangsúlyozta, hogy a szabálysértési ügyben intézkedő járásbíróság nem vizsgálta és nem is vizsgálhatta a szabálysértés sértettje bárminemű felelősséget, csupán utalást tett az eljárás alá vont szabálysértési felelősségének súlya körében az esetleges sértetti közrehatás lehetőségére. Ez az utalás nem hozható oksági kapcsolatba azzal, hogy a kárrendezés során a biztosító hogyan foglalt állást a kárigény megalapozottságáról, a felelősség arányairól a káresetben részes felek viszonylatában. A másodfokú eljárásban perköltséget nem számított fel.
- [18] A fellebbezés nem alapos.
- [19] A kereset elbírálása során az elsőfokú bíróság helyesen indult ki abból, hogy a bírósági jogkörben okozott kár megtérítésének akkor van helye, ha a kártérítés különös feltételei [Ptk. 6:548.§ (1) bekezdése és a 6:549.§ (1) bekezdése] mellett annak a Ptk. 6:519.§-a szerinti általános feltételei (jogellenes magatartás, a kár, a kettő közötti okozati összefüggés és a magatartás felróhatósága) is fennállnak. A felperes keresetét azért nem teljesítette, mert sem az alperes felróhatóságát (kirívóan okszerűtlen mérlegelés, illetve kirívóan súlyos jogértelmezési hiba), sem a megjelölt károk és az alperes kifogásolt magatartása közötti okozati összefüggést nem találta megállapíthatónak.

- [20] A felperes fellebbezési támadása szerint az elsőfokú bíróság a kártérítési felelősséget megalapozó magatartás megítélésénél nem megfelelően értékelte a rendelkezésre álló adatokat, amikor az alperes kirívóan okszerűtlen mérlegelését és súlyos jogértelmezési hibáját nem állapította meg. Nem érintette ugyanakkor a fellebbezés az okozati összefüggés hiányára vonatkozó elsőbírői következtetés helyességét.
- [21] A Pp. 370.§ (1) bekezdése szerint a másodfokú bíróság felülbírálati jogkörét – a perben nem releváns kivételektől eltekintve – az erre irányuló fellebbezési kérelemre, csatlakozó fellebbezésre, ellenkérelemre, azok korlátai között gyakorolja. Ilyen korlátnak minősülnek a Pp. 371.§ (1) bekezdés a)-d) pontjában megjelölt tartalmi követelmények körében előadottak.
- [22] A perbeli esetben a másodfokú bíróság felülbírálati jogkörének korlátait tehát nem csak az képezte, hogy a felperes milyen tartalmú másodfokú döntést kért, hanem fellebbezési kérelmének indokai is. A felperes érdemben nem támadta az elsőfokú bíróság okozati összefüggés hiányára vonatkozó megállapítását, ezért e körben a másodfokú bíróság sem vonhatott le a megállapított tényekből eltérő következtetést. Miután pedig a kártérítési felelősség fentebb részletezett feltételei konjunktívák, bármelyik feltétel, így a sérelmezett magatartás és az állított kár közötti okozati összefüggés hiánya is szükségszerűen a kártérítési kereset elutasítását eredményezi, az alperes felróhatósága, a kártérítési felelősségét megalapozó kirívóan okszerűtlen mérlegelés, illetve kirívóan súlyos jogértelmezési hiba kapcsán a fellebbezésben levonni kért eltérő jogi következtetés és minősítés sem vezethetett volna a keresetet elutasító elsőfokú ítélet megváltoztatásához.
- [23] A másodfokú bíróság ezért csupán utal arra, hogy az elsőfokú bíróság a Kgfb.tv. 12.§-ának helyes értelmezésével jutott arra a következtetésre, miszerint a biztosított felperessel szemben támasztott kártérítési igények megalapozottságáról és kielégítéséről a biztosító maga jogosult dönten, és a bonus-malus rendszert is a biztosító üzemelteti a kártörténeti adatok felhasználásával. A felperes ebből eredő díjfizetési kötelezettsége, a biztosítási szerződés teljesítésével kapcsolatos vita rendezésének költségei és a balesetben részes másik jármű vezetőjével szembeni szabálysértési eljárás, az ott született határozatok között közvetlen okozati összefüggés nem áll fenn. Ez a következtetés a felperes járművének sérülés miatti értékcsökkenése kapcsán részletes elemzés nélkül is teljesen nyilvánvaló.
- [24] A felperes a fellebbezésében is azt hangsúlyozta, hogy az alperes a rendelkezésre álló bizonyítékokkal ellentétesen, kirívóan okszerűtlen mérlegeléssel állapított meg kettős felelősséget a balesetért úgy, hogy nem csak az eljárás alá vont személy, hanem az ő (a felperes) felelőssége is fennáll.
- [25] Ezzel szemben a kárigény alapjaként hivatkozott bírósági határozat a bekövetkezett balesetért a szabálysértési eljárás alá vont járművezető felelősségét mondta ki. Ezen nem változtat, hogy a szabálysértési hatóság által alkalmazott hátrányos jogkövetkezmény megalapozottságának vizsgálata során értékelte az elkövetett szabálysértés súlyát, ebben a körben azt is, hogy az elsőbbség és előzés szabályainak a megsértésére milyen közlekedési helyzetben, milyen forgalmi viszonyok között került sor. Figyelemmel arra, hogy az eljárás alá vont személy a parkolóhelyről hátramenetben kihaladva a vele szomszédos parkolóhelyre hátramenetben behaladó felperesi járművel ütközött össze, nyilvánvalóan nem értékelhető teljesen okszerűtlen, megalapozatlan következtetésnek a felperes részéről is különös körülményt igénylő közlekedési helyzetben indokolt figyelem hiányossága – függetlenül attól, hogy a felperes elsőbbségadásra feljogosító, az eljárás alá vont járművezető pedig elsőbbségadásra kötelezett helyzetben volt.
- [26] Ennél többet, így a felperes felelősségét vagy annak hiányát a baleset bekövetkezésében az eljáró bíróságok a bírósági jogkörben okozott kár megtérítése iránti perben nem vizsgálhatták, ezért nem tévedett az elsőfokú bíróság, amikor a jogi álláspontjára is figyelemmel a felperes által indítványozott további tanú és szakértői bizonyítást szükségtelenként mellőzte.

- [27] A felperes fellebbezésében hivatkozott a Pp. 2.§ (2) bekezdésének és 6.§-ának megsértésére is, azonban nem terjesztett elő olyan jogi érvelést, amely a jogszabálysértést tartalmilag körülírná, megjelölné, hogy a kérelemhez kötöttség, illetve a kérelmen való túlterjeszkedés tilalma, továbbá a bíróság közrehatásának alapelve az elsőfokú eljárás mely szakaszában, az elsőfokú bíróság mely intézkedésével vagy mulasztásával sérült. E fellebbezési hivatkozásokat ezért a másodfokú bíróság érdemben nem vizsgálta.
- [28] Az így kifejtettekre figyelemmel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 383.§ (2) bekezdése alapján helybenhagyta.
- [29] A felperes sikertelenül fellebbezett, az alperes azonban a másodfokú eljárásra költséget nem számított fel, így arról rendelkezni nem kellett. A felperes a Pp. 102.§ (1) bekezdése alapján köteles a teljes személyes költségfeljegyzési jogára figyelemmel feljegyzett fellebbezési eljárási illeték megfizetésére. Az illetékfizetési kötelezettség tekintetében a másodfokú bíróság a polgári és közigazgatási bírósági eljárás során meg nem fizetett illeték és állam által előlegezett költség megfizetéséről szóló 30/2017. (XII. 27.) IM rendelet 3.§ (2) bekezdése alapján tájékoztatta a felperest az esedékesség időpontjáról, valamint a fizetés során a közlemény rovatban feltüntetendő adatokról.
- [30] A másodfokú bíróság a fellebbezést a Pp. 376.§ (1) bekezdés a)-c) pontjaiban írt feltételek hiányában tárgyaláson kívül bírálta fel.

Pécs, 2024. március 20.

Dr. Kutasi Tünde s.k. a tanács elnöke, Dr. Kovács János s.k. előadó bíró, Gáspárné dr. Baranyabán Judit s.k. bíró